

Warszawa, dnia 29 grudnia 2018 r.

Poz. 1268

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII¹⁾**

z dnia 19 grudnia 2018 r.

**w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Optyk okularowy – świadectwo czeladnicze”
do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji**

Na podstawie art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia informacje o włączeniu kwalifikacji rynkowej „Optyk okularowy – świadectwo czeladnicze” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Minister Przedsiębiorczości i Technologii: *J. Emilewicz*

¹⁾ Minister Przedsiębiorczości i Technologii kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Przedsiębiorczości i Technologii (Dz. U. poz. 93).

Załącznik do obwieszczenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 19 grudnia 2018 r. (poz. 1268)

INFORMACJE O WŁĄCZENIU KWALIFIKACJI RYNKOWEJ „OPTYK OKULAROWY – ŚWIADECTWO CZELADNICZE” DO ZINTEGROWANEGO SYSTEMU KWALIFIKACJI

1. Nazwa kwalifikacji rynkowej

Optyk okularowy – świadectwo czeladnicze

2. Nazwa dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji rynkowej

Świadectwo czeladnicze

3. Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji rynkowej

Bezterminowy

4. Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji przypisany do kwalifikacji rynkowej

4 poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji

5. Efekty uczenia się wymagane dla kwalifikacji rynkowej

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację rynkową „Optyk okularowy – świadectwo czeladnicze” jest gotowa do samodzielnego wykonania i naprawy okularów korekcyjnych, ochronnych i przeciwsłonecznych oraz pomocy wzrokowych. Posługuje się sprzętem niezbędnym do wykonania pomiarów oftalmicznych, ustala parametry okularów i pomocy wzrokowych, biorąc pod uwagę zalecenie specjalisty oraz preferencje klienta. W ramach swoich działań zawodowych osoba posiadająca kwalifikację rynkową „Optyk okularowy – świadectwo czeladnicze” udziela klientowi niezbędnych instrukcji i wskazówek oraz dopasowuje wykonane okulary i pomoce wzrokowe do jego potrzeb. Osoba posiadająca kwalifikację rynkową „Optyk okularowy – świadectwo czeladnicze” jest również gotowa do wykonywania umiarkowanie złożonych czynności związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, w tym inicjowania prostych działań marketingowych i stosowania kluczowych przepisów prawa gospodarczego oraz prawa pracy. Potrafi współpracować w zespole, samodzielnie organizować własne stanowisko pracy, a także wspierać innych w tym zakresie. Osoba posiadająca kwalifikację rynkową „Optyk okularowy – świadectwo czeladnicze” w trakcie wykonywania swoich zadań zawodowych dba o jak najwyższą jakość wykonanych produktów i świadczonych usług. Przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP), ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska oraz stosuje przepisy prawa w tym zakresie.

Zestaw 1. Wykonywanie i naprawianie okularów korekcyjnych, ochronnych i przeciwsłonecznych	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Charakteryzuje wady wzroku i sposoby ich korekcji	<ul style="list-style-type: none"> – omawia budowę narządu wzroku, funkcje poszczególnych części oka, cechy charakterystyczne oka miarowego oraz wad wzroku, – odczytuje zapisy zlecenia i na ich podstawie dobiera parametry soczewek okularowych, – w przypadku braku zlecenia przeprowadza wstępny wywiad i kieruje klienta do specjalisty, – dobiera odpowiednie oprawy okularowe, uwzględniając parametry soczewek okularowych.
Dokonuje pomiarów oftalmicznych okularów	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje symbole i oznaczenia stosowane w oftalmice, – kontroluje parametry fizyczne soczewek okularowych, – przestrzega zasad tworzenia zapisu równoważnego soczewek sferocylindrycznych, – wykorzystuje prawa optyki geometrycznej do obliczania wielkości charakterystycznych soczewek,

	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera przyrządy i urządzenia do wykonywania pomiarów oftalmicznych; – wykonuje pomiary mocy soczewek okularowych oraz pomiary oftalmiczne okularów za pomocą sferometru, oftalmometru, dioptriomierza lunetowego i elektronicznego, grubościomierza, – wyznacza osie cylindra i środki optyczne soczewek, kierunek i moc pryzmy, rozstaw źrenic, kąt pantoskopowy, kąt nachylenia tarcz oprawy, odległość wierzchołkową, – oblicza wartości decentracji pryzmatycznej w soczewkach okularowych na podstawie zlecenia i wyznacza położenie głównego punktu refrakcyjnego.
Wykonuje okulary korekcyjne, ochronne i przeciwsłoneczne	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia materiały konstrukcyjne i rodzaje opraw okularowych, – dobiera oprawy okularowe zgodnie z zasadami optyki, fizjologii widzenia i estetyki, – rozpoznaje rodzaje soczewek okularowych oraz określa ich zastosowanie, – wyznacza minimalną średnicę soczewek okularowych i dobiera soczewki okularowe, – dobiera rodzaje uszlachetnień soczewek okularowych (bezbarwnych, barwionych i fotochromatycznych) oraz narzędzia, urządzenia i maszyny potrzebne do wykonania okularów, – przestrzega zasad oznakowania soczewek okularowych podczas wykonywania okularów, – wykonuje centrowania soczewek okularowych z uwzględnieniem decentracji poziomej i pionowej oraz obróbkę soczewek okularowych z zastosowaniem maszyn, urządzeń i narzędzi, – osadza soczewki okularowe z zastosowaniem narzędzi do montażu, – stosuje wartości odchyłeń dopuszczalne w procesie wykonywania okularów, – omawia zasady obróbki cieplnej opraw okularowych i jej wpływ na właściwości zastosowanych materiałów.
Sprawdza i dopasowuje okulary oraz udziela wskazówek w zakresie korzystania z nich	<ul style="list-style-type: none"> – reguluje i modeluje okulary, – ocenia jakość wykonania okularów, – udziela klientowi wskazówek dotyczących korzystania z okularów.
Naprawia okulary korekcyjne, ochronne i przeciwsłoneczne	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje typ usterki, – dobiera narzędzia i technologie do naprawy okularów, – wykonuje czynności związane z naprawą okularów (klejenie, lutowanie, spawanie, zgrzewanie), a także ich regulacją i konserwacją, – dokonuje wymiany elementów opraw okularowych (nanośniki, zauszniki, fronty opraw).

Zestaw 2. Wykonywanie i naprawianie pomocy wzrokowych	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Dokonyuje wstępnej oceny potrzeb klienta w zakresie pomocy wzrokowych	<ul style="list-style-type: none"> – omawia różne rodzaje pomocy wzrokowych oraz etapy przygotowania i realizacji zamówienia na pomoce wzrokowe, – wyjaśnia zapisy zlecenia specjalisty dotyczące pomocy wzrokowej, – proponuje pomoce wzrokowe z uwzględnieniem potrzeb i możliwości klienta (np. finansowych).
Dokonyuje pomiarów oftalmicznych pomocy wzrokowych	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje przeliczenia parametrów układów optycznych w pomocach wzrokowych, – omawia symbole i oznaczenia stosowane w układach optycznych, – oblicza wielkości charakterystyczne soczewek, wykorzystując prawa optyki geometrycznej (np. ogniskową), – przygotowuje rysunek w celu wyznaczenia położenia i wielkości obrazów tworzonych przez układy optyczne, – ustawia punkty optyczne zgodnie z osią widzenia, – dokonuje pomiarów oftalmicznych pomocy wzrokowych za pomocą: sferometru, oftalmometru, dioptriomierza lunetowego i elektronicznego.

Wykonuje pomoce wzrokowe (lupa, okulary lupowe, lornetkowe i stenopeiczne)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia materiały konstrukcyjne i rodzaje pomocy wzrokowych, – dobiera oprawy okularowe konieczne do stworzenia pomocy wzrokowej (okulary lupowe i lornetkowe), – rozpoznaje rodzaje soczewek stosowane w przygotowaniu pomocy wzrokowych, – wykonuje obróbkę soczewek z zastosowaniem maszyn, urządzeń i narzędzi oraz centrowanie soczewek z uwzględnieniem decentracji poziomej i pionowej, – osadza soczewki z zastosowaniem narzędzi do montażu, – stosuje wartości odchyłek dopuszczalne w procesie wykonywania pomocy wzrokowych.
Sprawdza i dopasowuje pomoce wzrokowe oraz udziela wskazówek w zakresie korzystania z nich	<ul style="list-style-type: none"> – sprawdza, dopasowuje i reguluje ustawienia pomocy wzrokowej, – ocenia jakość wykonania pomocy wzrokowej, – udziela klientowi wskazówek dotyczących korzystania z pomocy wzrokowych.
Naprawia pomoce wzrokowe (lupa, okulary lupowe, lornetkowe i stenopeiczne)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje typ usterki pomocy wzrokowej, – dobiera narzędzia i technologie do naprawy pomocy wzrokowych, – wykonuje czynności związane z naprawą pomocy wzrokowych (klejenie, lutowanie, spawanie, zgrzewanie) oraz ich regulacją i konserwacją.

Zestaw 3. Funkcjonowanie w przedsiębiorstwie	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Stosuje zasady BHP oraz przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje pojęcia związane z BHP, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią, stosowane podczas wykonywanych zadań zawodowych, – omawia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce, – wskazuje prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie BHP, – przytacza przykłady zagrożeń dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z niewłaściwym wykonywaniem zadań zawodowych oraz z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy, – wskazuje skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka, – organizuje własne stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami BHP, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska, – wymienia zasady stosowania środków ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych, – wskazuje zasady udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia.
Stosuje zasady prowadzenia działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia wybrane pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej, – wskazuje przepisy prawa pracy oraz przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego w zakresie wykonywanych zadań zawodowych, – wskazuje przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży związanej z wykonywanymi zadaniami zawodowymi oraz omawia występujące między nimi powiązania, – wskazuje przykładowe metody analizy skuteczności działań prowadzonych przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży oraz uzasadnia znaczenie inicjowania wspólnych przedsięwzięć z różnymi przedsiębiorstwami z branży, – wskazuje zasady przygotowywania dokumentacji niezbędnej do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej oraz zasady prowadzenia korespondencji związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej, – wskazuje urządzenia biurowe oraz programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej,

	<ul style="list-style-type: none">– uzasadnia znaczenie podejmowania działań marketingowych prowadzonej działalności gospodarczej,– podaje przykłady metod optymalizacji kosztów i przychodów prowadzonej działalności gospodarczej,– charakteryzuje sposoby monitorowania stanu zasobów materialnych (materiałów i urządzeń) oraz zasobów personalnych niezbędnych do wykonania produktów i świadczenia usług.
--	---

6. Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

Szczegółowe wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację są określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 89 i 1607) oraz w standardzie wymagań egzaminacyjnych zatwierdzonym przez Związek Rzemiosła Polskiego.

Metody stosowane w walidacji

Weryfikacja efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji jest przeprowadzana w dwóch etapach. Etap praktyczny polega na samodzielnym wykonaniu przez kandydata zadań egzaminacyjnych sprawdzających umiejętności ujęte w zestawach efektów uczenia się 1 i 2. Etap teoretyczny (składający się z części pisemnej i ustnej) polega na udzieleniu odpowiedzi na pytania sprawdzające umiejętności określone we wszystkich zestawach efektów uczenia się.

Zasoby kadrowe – kompetencje osób przeprowadzających walidację

W skład komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej egzamin czeladniczy wchodzi co najmniej cztery osoby: przewodniczący komisji lub jego zastępca, co najmniej dwóch członków komisji oraz sekretarz, który sprawuje obsługę administracyjno-biurową komisji egzaminacyjnej i nie uczestniczy ani w przeprowadzaniu egzaminu, ani w ocenianiu i ustalaniu wyniku egzaminu.

Przewodniczący komisji i jego zastępcy posiadają wykształcenie wyższe oraz co najmniej 6-letni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin.

W przypadku braku możliwości powołania przewodniczącego komisji lub zastępcy, którzy posiadaliby wykształcenie wyższe oraz co najmniej 6-letni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin, w szczególności w przypadku egzaminu przeprowadzanego w zawodzie unikatowym, przewodniczący komisji lub zastępcy przewodniczącego komisji posiadają: wykształcenie średnie lub średnie branżowe i tytuł mistrza w zawodzie, którego dotyczy egzamin, lub w zawodzie wchodzącym w zakres tego zawodu oraz co najmniej 3-letni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin, lub zawodu wchodzącego w zakres tego zawodu, po uzyskaniu tytułu mistrza, albo

wykształcenie średnie lub średnie branżowe i tytuł technika w zawodzie, którego dotyczy egzamin, lub w zawodzie wchodzącym w zakres tego zawodu oraz co najmniej 6-letni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin, lub zawodu wchodzącego w zakres tego zawodu, po uzyskaniu tytułu technika, albo wykształcenie zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe i tytuł mistrza w zawodzie unikatowym, którego dotyczy egzamin, oraz co najmniej 6-letni okres wykonywania zawodu, po uzyskaniu tytułu mistrza.

Członkowie komisji posiadają:

wykształcenie co najmniej zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe i tytuł mistrza w zawodzie, którego dotyczy egzamin, lub w zawodzie wchodzącym w zakres tego zawodu oraz co najmniej 3-letni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin, lub zawodu wchodzącego w zakres tego zawodu, po uzyskaniu tytułu mistrza, albo

wykształcenie co najmniej średnie lub średnie branżowe i tytuł technika w zawodzie, którego dotyczy egzamin, lub w zawodzie wchodzącym w zakres tego zawodu oraz co najmniej 6-letni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin, lub zawodu wchodzącego w zakres tego zawodu po uzyskaniu tytułu technika.

Przewodniczący komisji, zastępcy przewodniczącego komisji oraz członkowie komisji posiadają przygotowanie pedagogiczne wymagane od nauczycieli, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967 i 2245), lub ukończyli kurs pedagogiczny wymagany od instruktorów praktycznej nauki zawodu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, 1560, 1669 i 2245), obowiązujących przed dniem 1 września 2017 r., oraz art. 120 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290, 1669 i 2245). Przewodniczącym komisji, zastępcami przewodniczącego komisji oraz członkami komisji mogą być także osoby, które są wpisane do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w zakresie przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Sekretarze komisji są wyznaczani spośród pracowników organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła, posiadających minimum wykształcenie średnie lub średnie branżowe oraz minimum 2-letni staż pracy w organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła. Osoby wchodzące w skład komisji są obowiązane ukończyć szkolenie zorganizowane przez izbę rzemieślniczą.

Sposób prowadzenia walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne niezbędne do prawidłowego prowadzenia walidacji

- etap praktyczny przeprowadza się u pracodawców w salonach optycznych, spełniających warunki organizacyjne i techniczne niezbędne do wykonania zadań egzaminacyjnych,
- czas trwania etapu praktycznego nie może być krótszy niż 120 minut i nie dłuższy niż 24 godziny łącznie w ciągu 3 dni,
- czas części pisemnej nie może być krótszy niż 45 minut i nie dłuższy niż 210 minut,
- czas części ustnej etapu teoretycznego nie może być dłuższy niż 30 minut.

Warunki organizacyjne i materialne niezbędne do przeprowadzenia egzaminu praktycznego

Stanowiska egzaminacyjne etapu praktycznego muszą spełniać warunki bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej oraz być wyposażone w: systemy szlifierskie (szablonowy lub bezszablonowy oraz szlifierkę ręczną), urządzenia pomiarowe (dioptriometr, pupilometr elektroniczny, przyrządy i urządzenia oftalmiczne), polaryskop, podgrzewacz do opraw, zestaw narzędzi ręcznych do profilowania opraw i obłamywania szkieł, żrenicówkę, skalę Tabo, piaski wodoodporne, zestaw do lutowania, wiertarkę z zestawem wiertel i frezów, polerkę z zestawem past polerskich, materiały do czyszczenia szkieł, instrukcje obsługi maszyn i urządzeń, środki ochrony indywidualnej, apteczkę.

7. Warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Kwalifikację rynkową „Optyk okularowy – świadectwo czeladnicze” mogą uzyskać osoby, które z wynikiem pozytywnym zdały egzamin czeladniczy. Ogólne wymagania i warunki uzyskania kwalifikacji określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych. Do egzaminu czeladniczego może przystąpić osoba, która spełnia jeden z następujących warunków:

- ukończyła naukę zawodu u rzemieślnika, jako młodociany pracownik oraz doksztalcanie teoretyczne młodocianych pracowników w formach pozaszkolnych,
- posiada świadectwo ukończenia gimnazjum albo 8-letniej szkoły podstawowej oraz ukończyła kształcenie ustawiczne w formie pozaszkolnej, dotyczące umiejętności zawodowych wchodzących w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin,
- jest uczestnikiem praktycznej nauki zawodu dorosłych, o której mowa w art. 53c ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, 1149, 1544, 1629, 1669, 2077, 2192, 2215, 2245, 2432 i 2435),
- posiada świadectwo ukończenia gimnazjum albo 8-letniej szkoły podstawowej i co najmniej 3-letni okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin,
- posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadpodstawowej, dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej albo szkoły ponadpodstawowej działającej w systemie oświaty przed dniem 1 stycznia 1999 r., prowadzących kształcenie zawodowe o kierunku związanym z zawodem, w którym zdaje egzamin,
- posiada tytuł zawodowy w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, oraz co najmniej półroczny okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin,
- posiada świadectwo ukończenia gimnazjum albo 8-letniej szkoły podstawowej oraz zaświadczenie o zdaniu egzaminu sprawdzającego lub świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie, a także co najmniej roczny okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, po uzyskaniu zaświadczenia o zdaniu egzaminu sprawdzającego lub świadectwa potwierdzającego kwalifikację w zawodzie.

8. Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 10 lat